№ 20. Treschdeen, 19. Maijâ. 1899.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksti rindinu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet: **Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ,** Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhses gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36 un pee M. Petersona. — **Bauskâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birsgala kga grahm. pahrd. — **Talsôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet: **Saldû:** Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehsch. — **Schagarê:** Moses Itzigsohna k. leelnogulditawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Bez tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

„J. W. Gussew, Rigâ".

Wisleelakâ Kreewijas Bakuna tabakas fabrika.

(Firma dibinata 1852. gadâ.)

Weenigi zaur to, ka mineta fabrika pagatawo tikai wisaugstaka labuma tabaku, winas isstrahdajumi atraduschi tahdu peekrischanu un winas god. pirzeju skaits tahdâ mehrâ peenehmees, ka fabrika tagad smehkejamâs **Bakuna un Schwizenta tabakas isgatawoschanâ ir pirmâ un wisleelakâ Kreewijâ.**

Turklaht augschminetâ fabrika tura par wajadsigu pasinot god. publikai, ka wina, lai ari uf preekschu apmeerinatu sawas tabakas smehketaju prasijumus, tagad pagatawos sawus isstrahdajumus is tahdas pat wisaugstakâ labuma tabakas, kahdu wina senak issuhtija uf zitam walstim: **Franziju, Wahziju, Austriju un Daniju.**

Ka tabaka teescham no teizama labuma, to peerahda pakaldarinajumi minetâs fabrikas etiketem, kadehl pehdejâ luhds god. pirzejus, greest wehribu ne tikai uf winas Bakuna tabakas etiketi **„kugis Nr. 8"** un Schwizenta tabakas etiketi **„jahtneeks"**, bet it ihpaschi uf firmu **„J. W. Gussew, Rigâ"** un dibinaschanas gadu **1852.**

Latweeschu literaturas fonds.

Ka literaturai jeb rakstneezibai wisai leels swars tautu dsihwê, par to gan neweens newar schaubitees un buhtu leeks darbs, to wehl plaschaki aprahdit. Tautas dsihwe un rakstneeziba zeeschi sader kopâ: weenai plaukstot, sek ari otra; weenai nihkstot, slihd uf leju ari otra. Tomehr tadehl nedrihkstam domat, ka tad jau nu rakstneezibu droschi war atstaht, kâ teikt, sawâ wakâ: sak, ees tauta sawâ dsihwê uf preekschu, augs pati no sewis ari rakstneeziba, kâ sehnes leetainâ laikâ. Ihpaschi pee masakahm tautahm kahrtigu rakstneezibas usplaukschanu kawê wisadi schkehrschki, kas pa dakai gan paleek nenowehrschami, bet sawu teesu ar labu gribu tatschu ari masinami, waj pawisam pee malas atbihdami. Tâ pee mums sen atsihts kaweklis rakstneezibas selschanai ir muhsu rakstneeku wisai neezigâ darba alga, kas winus speesch waj nu sawa laika un spehka leelako teesu upuret kahdam eenesigakam darbam un ar rakstneezibu nodarbotees tikai pastarpam, waj atkal raschot labi daudz un ahtri, lai waretu zik nezik wairak naudas „sarakstit". Protams, ka ne weenadi, ne otradi tas neisnahk par labu muhsu rakstneezibai. Kâ tê lihdset? Weenkahrschakais lihdseklis buhtu, ja wisi tee, kam eespehja Latweeschu grahmatas pirkt un lasit, to pateesi ari daritu, wismaz leelakâ mehrâ nekâ lihdsschim. Tad rastos wairak pelnas ir isdewejeem, ir sewischki rakstneekeem. Bet neba nu patikschana grahmatas pirkt un lasit kahdam ar waru usspeeschama; ta ari pamasam iskopjama un audsinama. Tadehl japreezajahs par katru ussahkumu, kur leelaks darbineeku skaits beedrojahs muhsu rakstneezibas weizinaschanas labâ. Tur ja ne wairak tad isaugs dsihwaka intrese preeksch muhsu rakstneezibas wispirms paschu beedru starpâ un no tureenes droschi ween atradihs ari tahlaku zeku. —

Sawâ laikâ sinojam, ka Rigas Latw. Beedribas Sinibu Komisijâ aiskustinats nodoms, ka buhtu jadibina ihpaschs literaturas fonds, jakrahj kapitals, no kura buhtu daschadâ kahrtâ weizinama muhsu rakstneeziba, pabalstami muhsu rakstneeki. Tagad nu waram ar preeku wehstit, ka schis swarigais nodoms jau tuwaki apspreests un nule Sinibu Komisijâ zelts preekschâ un ari apstiprinats pilnigs kahrtibas rullis par dibinamâ literaturas fonda pahrwaldischanu un isleetoschanu. Tâ ka schim ussahkumam tik plaschi mehrki un labi weikdamees winsch war daudz sekmet muhsu rakstneezibas un wisas muhsu garigahs dsihwes usplaukschanu, tad nekawejamees mineto kahrtibas rulli pasneegt ari saweem lasitajeem.

§ 1.

„Lai weizinatu Rigas Latweeschu Beedribas statutu § 1. spraustos mehrkus, pee minetahs beedribas Sinibu Kommisijas teek dibinats Latweeschu literaturas fonds.

§ 2.

Minetais literaturas fonds kalpos it sewischki schahdeem mehrkeem:

a) daikliteraturas un sinibas rakstu isdoschanai un isdoschanas weizinaschanai;

b) honorara maksaschanai par schahdeem raksteem;

c) premijas issolischanai preeksch schahdeem raksteem;

d) jau isdotu kreetnako daikliteraturas un sinibas rakstu godalgoschanai;

e) pabalsta pasneegschanai Latweeschu rakstneekeem.

§ 3.

Literaturas fonds sastahdahs:

a) no pamata kapitala, kas pats nawa aisteekams, bet kura prozenti tikai isleetojami;

b) no darischanas kapitala, kas kuru katru reisi isleetojams par labu augschejâ § 2 spraustеem mehrkeem un pahrwaldischanas isdewumeem;

c) no sewischku mehrku kapitaleem, pee kuru nodibinaschanas teek noteikti winu mehrkis un isleetoschanas kahrtiba.

§ 4.

Pamata kapitals sanahk:

a) no wisahm lihdz scha kahrtibas rukka apstiprinaschanai bez sewischkeem noteikumeem literaturas fondam par labu eemaksatahm naudahm;

b) no literaturas fonda dibinataju eemaksahm;

c) no wisahm zitahm naudas summahm, kas literaturas fondam top eemaksatas weenigi ar noteikumu, ka tikai eemaksatas summas prozenti isleetojami.

§ 5.

Darischanas kapitals sanahk:

a) no pamata kapitala prozenteem;

b) no wiseem ziteem bez sewischka noteikuma literaturas fondam par labu isdariteem eemaksajumeem.

§ 6.

Sewischku mehrku kapitali dalami tapat pamata, kâ darischanas kapitalôs. Pirmeji ir tahdi, kuri top nodoti ar noteikumu, ka tikai kapitala prozenti isleetojami sewischki apsihmetam mehrkim par labu. Schahdam sewischkeem mehrkeem noliktam pamata kapitalam wajaga buht wismasakais weenu tuhkstoti rubku leelam. Winsch top apsihmets ar wina nodibinataja wahrdu, bet ja schis to newehlahs, ar kahdu zitu nosaukumu. Turpretim sewischkam mehrkim noliktais darischanas kapitals war wiss tikt isleetots schim mehrkim par labu.

§ 7.

Kas eemaksâ literaturas fonda kapitalam par labu wismasakais weenreis diwdesmitpeezus (25) r. waj ari to paschu summu peezu gada laikâ, tas ar literaturas fonda pahrwaldes peekrischanu war tapt eezelts par literaturas fonda dibinataju un kas par gadu eemaksâ darischanas kapitalam par labu wismasakais weenu rubli, tas eeskatams par literaturas fonda weizinataju tik ilgi, kamehr winsch turpina sawus gadskahrtigus maksajumus à 1 rubli.

1. Peesihme. Pahrwalde war leegt literaturas fonda dibinatajeem un weizinatajeem ispildit daschus usdewumus scham fondam par labu.

2. Peesihme. Literaturas fonda dibinataji, kâ ari weizinataji tani gadâ, par kuru samaksajuschi sawu gada maksu à 1 rubli, dabun wisas no literaturas fonda isdotas grahmatas par sinameem °/o lehtaki, kuru augstumu ik reis noteiz lit. fonda pahrwalde.

§ 8.

Literaturas fonda pahrwalde pastahw no dewineem (9) lozekleem, no kureem trihs tani eestahjahs pehz sawa amata, un tee ir Rigas Latweeschu Beedribas preekschneeks, tahs Sinibu Kommisijas preekschneeks un Derigu grahmatu apgahdaschanas Nodalas preekschneeks, un tee seschi (6) ziti lozekli teek eezelti is Sinibu Kommisijas lozekku skaita no literaturas fonda dibinataju sapulzes uf trim gadeem, bet tâ, ka ikgadus diwi nahk pahrwehleschanâ.

1. Peesihme. Ja kahdi no augschâ mineteem beedribas amateem ir saweenoti weenas personas rokâs, tad kâ otra amata preekschstahwis eestahjahs literaturas fonda pahrwaldê ta amata preekschneeka weetneeks.

2. Peesihme. Pirmo reisi wisi seschi pahrwaldes lozekli uf reisi top zelti, bet nahkoschâ gadâ diwi no teem, kas wismasak balsu dabujuschi, nahk pahrwehleschanâ, pehz tam tahdâ paschâ kahrtâ atkal diwi un treschâ gadâ palikuschee diwi, kas wiswairak balsu sanehmuschi. Pee weenada balsu skaita isschkir lose.

3. Peesihme. Ja kahds pahrwaldes lozeklis preeksch notezejuscha amata laika isstahjahs is pahrwaldes, tad pahrwalde iswehlê zaur kooptaziju winam weetneeku lihdz gada beigahm.

4. Peesihme. Literaturas fonda pahrwalde war uf sawahm sehdehm aizinat rakstneekus un sinibas wihrus preeksch daschadu jautajumu apspreeschanas, it sewischki pee godalgu, honorara, premiju un rakstu isdoschanas jautajumu, bet bez balsu teesibas isspreeschanas.

§ 9.

Literaturas fonda pahrwalde:

a) sapulzejahs kahrtigi ik mehneschus weenreis, isnemot Junija, Julija un Augusta wasaras mehneschus, un bez tam ahrkahrtigi pehz wajadsibas uf preekschneeka saaizinajumu;

b) pahrwalda un isleeto literaturas fonda kapitalus pehz scha kahrtibas rukka un winu dibinataju noteikumeem;

c) apspreesch wisus jautajumus, kas sihmejahs uf schini kahrtibas rulli peemineteem mehrkeem;

d) sastahda gada beigâs pahrskatu par sawahm darischanahm un literaturas fonda kapitaleem;

e) eewehlê uf weenu gadu sawus amata wihrus — preekschneeku, preekschneeka weetneeku, rakstu wedeju, kaseeru, beedru sinataju, un wehl zitus, ja israhditos par wajadsibu, kahdus zitus amatus dibinat.

Paspahrnê.

Brihdis swehtâ Sergeja Trihsweenibas klosterî pee Maskawas.

Is R. Behrsina zelojuma peesihmejumeem.

(Beigums.)

Klosteris pamasam attihstijees apmehram peezi simti gadus, wismaz wehsturigu nosihmi winsch eeguwa sahkot no 1380. g., jo minetâ gadâ swehtais Sergejs swehtija knasu Dmitriju Joanowitschu uf karu pret Tataru wadoni Mamaju. Drihz pehz tam Kreewi uswahreja Kulikowas laukâ un knass mahjâs nahkdams klosteri bagati apdahwinaja. No ta laika schim klosterim peekriht leela loma Kreewijas wehsturê un likteni. Strihdigus knasus wina metropoliti sameerina, masakos skubina uf paklausibu, palihdz nokahrtot knasu krehslu mantoschanas teesibas un nowehrsch daudz asinu isleeschanas. Zeenibu un swaru klosteris eeguhst zaur saweem kreetnajeem un deewbijigajeem preekschneekeem, kas nebihstahs pateesibu sazit azis schihs pasaules warenajeem un kas nebihstahs pateesibas dehl ari no zeeschanahm. Minesim wehsturigu peemehru, kas schihs domas apstiprinahs. No leelknasa Wasila Tumschâ aisbehdsa kahds bajars un palika pee Tweras knasa. Wasils peerunaja klostera preeschneeku, lai tas aizinot mineto bajaru atpakal uf Maskawu, kur to usnemschot ar schehlastibu un godu. Klostera preekschneeks, Martians, usdewumu sekmigi ispildija, bet drihz dabuja dsirdet, ka minetais bajars Maskawâ eekalts kehdês. Klostera preekschneeks nebihstijahs noeet uf Maskawu un tur issazit leelknasam ruhktus pahrmetumus par wahrda lauschanu. Panahkums bij, ko bajars tika atswabinats. Ari Jahnis Breefmigais, kursch kaudis teesadams preezajahs kâ pa dsihrahm, no sirdsapsinas mozits sche luhdsa Deewu un pawehleja ari klostera brahkeem luhgt par sawu grehzigo dwehseli. Lihdz ar Kreewijas likteni klosteris zeetis lihdz ari koti behdigas deenas. Wasila Schuiskija waldischanas laikâ Septembri 1608. gadâ klosterim usbruka ap 30,000 Poku Lisowska un Sapeegas wadibâ. Usbruzeji bij suhtiti no Poku kehnina Sigismunda un winus wilinaja tiklab klostera bagatiba, kâ ari wina leelâ nosihme zeetokschna un garigas wadibas sinâ. Tâ ka Wasilê Schuiskijs pats bij apdraudets, tad winsch klosterim wareja suhtit maz palihgâ. Poleem tuwojotees klosteri, eerehkinot ari klostera brahkus, sargaja tikai ap 2500 wihru. Ar neisteizamahm un neapraksstamahm gruhtibahm kaudamees, klosteris atturejahs Poku usbrukumeem pretim no Septembra 1608. g. lihdz Janwarim 1610. g., pee kam gan no eenaidneeku lodehm, gan no niknas slimibas, skorbuta (mutes puhschanas) gahja bojâ wairak nekâ dewinas desmitdalas no wiseem klostera aisstahwetajeem. Skorbuta slimiba klosteri plosijahs tadehl jo nikni, ka truhka kurinama materiala, kura eeguhschana bij saweenota ar sahpigeem saudejumeem. Maises klosteri gan netruhka. Janwari 1610. g. klosteris dabuja masu pastiprinajumu no Maskawas un Pokus laimigi aisdsina. Poku usbrukuma atleekas klostera apkahrtnê wehl labi usglabajuschahs, tâ starp zitu tur rahda winu lehgera rakumus. Tapat Trihsweenibas basnizas durwis redsam apaku zaurumu, kursch zehlees no Poku leelgabala lodes Mikela deenâ 1608. gadâ. Ari 1618. gadâ Poki aplehgereja Trihsweenibas klosteri, bet schoreis tam nenodarija nekahdas skahdes un klosteris pamasam atdsihwoja lihdz tagadejam stahwoklim. Kari no ta laika klosteri wairs neaiskahra, bet Kreewijas wehsturê winsch tomehr beesi minets. 1685. gadâ winâ paglabbahs zari Pehteris Leelais un Jahnis no strelzu dumpja. No schejeenes Pehteris Leelais ari falausa sawas mahsas Sofijas waru. 1771. gada mehris un 1812. gada gruhtais karsch pagahja Trihsweenibas klosterim laimigi garam.

Luhk ko par scho pehdejo karu sihmejotees uf Trihsweenibas klosteri stahsta kahds Frantschu wirsneeks — herzogs de-Mortemars, kuru Napoleons 1812. g. diwreis suhtija pret scho klosteri: „Es toreis wehl biju palkawneeks. Septembra otrâ pusê mani pasauz pee sewis schtaba preekschneeks Bertjê un nodod man Napoleona pawehli — panemt pulzinu saldatu, eenemt Trihsweenibas klosteri un sagrahbt wisas klostera mantas. Tapat Bertjê sinoja, ka kara-spehka pee klostera naw un ka kaudis wispahr eebeedeti zaur Frantschu armijas labajeem panahkumeem un ka tadehl nenahkees gruhti klosteri eenemt. Pawehli sanehmis, es sapulzinaju wajadsigo saldatu skaitu un pulksten tschetrôs wakarâ isbrauzu no Maskawas pa Trihsweenibas klostera zeku. Nobrauzam werstes desmit waj wairak un nomaldijamees. Saldatu pulzinâ bij wairak Poku, kuri brangi runaja kreewisku. Zelâ panehmam lihdz daschus Kreewu semneekus un nu luhkojam tos gan ar laipnibu, gan ar draudeem peespeest, lai parahda zeku uf klosteri, bet wisi atteiza, ka zeka nesinot. Kad jautajam, waj pee klostera ari atrodahs saldati, tad tee weenbalsigi atbildeja: ‚Neskaitami pulki un kasaki ween.' Muhsu stahwoklis ik brihscha tapa fliktaks, bez tam eestahjahs breefmiga tumsiba. Apkahrtne mums bij gluschi nepasihstama un mehs warejam weegli krist rokâs kahdam Kreewu pulkam, kuri lidoja ap Maskawu; beidsot mehs turejam par prahtigaku greestees uf Maskawu atpakal. Napoleons to dabujis dsirdet, sadusmojahs un nedeku wehlak mani atkal suhtija uf klosteri. Schoreis saldatu pulzinsch tika pastiprinats un mums doti lihdz diwi leelgabali. Agri no rihta isgahjam no Maskawas. Bet nakti bij sazehlusehs breefmigi beesa migla. Pagahjuscheem tik pahri werstes aiz Maskawas, migla tapa tik beesa, ka diwu soku attahlumâ newarejam weens otru eeraudsit. Apmehram peezpadsmit werstes braukuschi, mehs apstahjamees un noturejam padomi: waj eet tahlak, waj gaidit miglas isklihschanu, waj greestees uf Maskawu atpakal. Wisi weenbalsigi nolehma greestees atpakal. Migla palika wisu deenu un otru deenu no rihta mehs bijam Maskawâ atpakal. Ar koti bailigu sirdi es dewos pee marschala Bertjê un isstahstiju par muhsu weltigo gahjeenu uf klosteri. Marschals gahja pee Napoleona un atrada to stahwam pee loga Kremla pilî; beesahs miglas dehl no pils newareja redset paschas tuwakahs ehkas. Noklausijees sinojumu, Napoleons kaut ko dusmigi peesihmeja par Kreewijas klimatu — un ar to klostera apkaroschana beidsahs."

Klosteri ilgaku laiku apluhkojuschi, beidsot dewamees ahrâ, apkalpotajs muhs pawadija lihdz durwim, par ko ari dabuja sawu dseramu naudu. Japeemin, ka klostera robeschâs sapirkam wehl daschas peeminas leetinas un tad — buhdami labi issalkuschi — gahjam apmeklet muhsu laipnahs saimneezes teltis. Kreewu tautiskee ehdeni un dsintarskaidrâ tehjina muhs labi atspirdsinaja. Uf dselszeku atpakal ejot metam zaur pilsehtu masu lihkumu un wehl weetu weetahm dabujam laipnus peedahwajumus eet un baudit zekeneekeem nodomatos ehdeenus un dsehreenus. Weetu weetahm bij redsamas pat koti glihti eerihkotas teltis. Sawads zekeneekam isleekahs scho telschu daudsums, bet leetu tuwak pahrleekot nebrihnamees ari par to, jo klosteri, kâ jau mineju apmeklê katru gadu milsums lauschu: nahk tur bagats un nabags, weenkahrschs zilwezinsch un bajars, semneeks un pats Zars.

Bij jau tumschs, kad sehdamees wagonâ un ar schahs deenas baudijumeem apmeerinati, dewamees atpakal uf balto Maskawu.

Ehnâ.

Pee debess neleels mahkonits
Ar ziteem rotajahs,
Un stipras wehja strahwas dsihts,
Gar sauli aislaischahs.
Pahr mescha stuhri ehna skreen,
Zaur sareem wehjinsch maigs, —
Uf masu brihdi, — drihsi ween —
Jau atspihd saules waigs.

— — — — — — — — — — — — — —

Tâ mutei smejot, jokojot,
Zaur sirdi skumjas eet, —
Dsen winas nost! — tahm waku dot
Naw wehrts, nedz aizras leet!
Ar roku ahtri azis sedz,
Lai issuhd afara!
Tad skatees apkahrt, — ahrâ, redz
Buhs drihsi wasara!
Kaut mahkonitis sauli klahj,
Gan atkal spihdehs ta, —
Ar' tewi schehlot nenostahj
Ta Kunga gahdiba!

Kroteneeze.

Daschadi.

Wezu prez dehl bagatibas,
Jaunu nem dehl skaistas meesas,
Prahtigu — dehl saimneezibas:
Tâ tas eet pehz wezas teesas.
Isput manta, bagatiba,
Meesas skaistums nowihst drihsi;
Tikai tur, kur mihlestiba,
Weenmehr juhtam paradihsi.

Janschewskis.

§ 10.

Wisôs sawôs spreedumôs scha kahrtibas rukka robeschâs literaturas fonda pahrwalde spreesch ar balsu wairumu patstahwigi un galigi. Tadehk weenigi tahdi winas spreedumi pahrsuhdsami pirmâ instanzê pee Sinibu Komisijas un otrâ instanzê pee runas wihru sapulzes, kas pahrkahpj waj nu Rigas Latweeschu Beedribas statutus, waj scha kahrtibas rukka noteikumus, waj sewischku mehrku kapitalu dibinaschanas nosazijumus.

§ 11.

Katra gada beigâs teek sasaukta literaturas fonda dibinataju sapulze, kura, no pahrwaldes preekschneeka wadita,

a) noklausa gada pahrskatu;

b) iswehlê ar weenkahrschu balsu wairumu § 8 peeminetos pahrwaldes lozekkus;

c) nospreesch ar diwi treschdaku balsu wairumu no pahrwaldes preekschâ liktos pahrgrosijumus schinî kahrtibas rulli.

Peesihme. Balss teesiba peekriht tikai Rigas Latweeschu Beedribas beedreem.

§ 12.

Schis kahrtibas rullis, kâ ari wisi pee wina isdarami pahrgrosijumi apstiprinajami no Rigas Latweeschu Beedribas Sinibu Kommisijas un runas wihru sapulzes.

Peesihme. Lihds literaturas fonda pahrwaldes nodibinaschanai Sinibu Kommisija un tahs preekschneeziba pahrwalda literaturas fondu un wada ta pahrwaldes darischanas. Literaturas fonda pahrwalde nodibinajama un wina dibinataju konstitueschanas sapulze sasauzama, zik drihsi schahda balsteesigu dibinataju skaits ir diwpadsmit. Ja us dibinataju sapulzi sanahk wismasakais dewini balsteesigi dibinataji, tad ta ir pilnspehziga.

§ 13.

Wisas literaturas fonda naudas summas eet zaur Rigas Latweeschu Beedribas wirskasi.

§ 14.

Literaturas fonda pahrwalde war isslehgt kahdu dibinataju ar $^2/_3$ balsu wairumu."

Schahds ir literaturas fonda kahrtibas rullis. Pehz ta wisas swarigakahs teesibas, wisa rihkoschana un wadischana peekriht weenigi Sinibu Komisijai. Ja eewehro tagadejahs daschadahs strahwas un partijas muhsu sadsihwê, tad tas gan jaatsihst par derigu eegrosijumu, ka literaturas fonds atronahs tahdas eestahdes rokâs, kura jau wisâ tautâ eemantojusi leelu ustizibu. Tomehr daschâ sinâ Sinibu Komisijai leetas labâ nebuhtu wajadsejis sawas teesibas tik wisai wahrigi sargat. Tâ mehs newaram eeraudsit nekahda ihsta eemesla, kadehk fonda pahrwaldê war tikt eezelti tikai Sinibu Komisijas lozekki. Bet wehl masak derigs mums isleekahs 8. paragrafa 4. peesihmê tas nosazijums, ka pahrwalde us sawahm sehdehm war aizinat rakstneekus un sinibas wihrus, bet ka tee paleek bes balss teesibas. Taisni muhsu eewehrojamakee rakstneeki un sinibu wihri gan laipni pateiksees par usaizinajumu spreest lihdsi tur, kur wineem nenowehlê pat balss teesibas. Tatschu esam pahrleezinati, ka fonda dibinataji un pahrwalditaji tahdus kahrtibas rukka noteikumus, kas israhdisees par nederigeem, nekawesees pahrgrosit, lai tikai paschu teizamo leetu sekmetu. Nowehlam Latweeschu literaturas fondam ari sawu lasitaju starpâ daudz draugu un palihdsetaju.

No ahrsemehm.

Meera konferenzei Hagâ pirmahs deenas pagahjuschas sastahdot daschadahs komisijas un apakschkomisijas, kurahm katrai saws darbs un usdewums. Tikai otra komisija pehz wisjaunakajahm sinahm jau noturejusi sawu pirmo sehdi, kuras swarigakais spreedums bijis tas, ka pahrrunâs stingri turesees pee Kreewijas ahrleetu ministra Murawjewa programmas. Bes prahwâ skaita walstju suhtnu Hagâ schinî laikâ sabraukuschi jo leelâ skaitâ ari daschadi meera draugi, kas paschi us sawu roku puhlahs sekmet meera zenteenus. Tâ pasihstamâ rakstneeze Berta v. Sutner, romana „Nost ar eerotscheem!" sarakstitaja, noihrejusi Hagâ weselu weesnizas etaschu, kur tad wina pulzina un aizina ir politikas wihrus, ir daschadus zitus meera weizinatajus us draudsigahm sarunahm pa wakareem. Daschi domâ, ka wisadee sawwaligee meera weizinataji ihstajeem darbineekeem daschkahrt buhschot par apgruhtinaschanu. Eewehrojamakee konferenzes lozekki jau tagad newarot nekur dehtees no wisadeem padomeem un preekschlikumeem, kas teem no daudz pusehm peenahkot, it ihpaschi no daschadahm seeweeschu sabeedribahm. Ka seeweetehm tik loti ruhp meera zenteeni, pret to sinams, neweenam nebuhs ko eebilst, bet zeenijamais skaistais dsimums aisschauj nu gan reisahm par tahlu. Tâ kahda mahzita dahma sawâ apzerejumâ it klaji prasot, lai jele meera jautajuma issprecschanu atstahjot seeweetehm: wihreeschi, schee masakwehrtigee radijumi, tikpat jau neka nepanahkschot. — Meera koferenzes dalibneekeem bijis tas gods stahditees preekschâ jaunajai Holandijas kehnineenei Wilhelminai. Pee tam daschado walstju suhtni bijuschi isdaliti pa daschadahm istabahm. Kreewijas un Wahzijas suhtni atraduschees kopâ weenâ istabâ. —

Sawâ sinâ ar Hagas meera konferenzi rada ir 12. (24.) Maijâ Berlinê atklahtais **starptautiskais kongress preeksch dilona apkaroschanas.** Dilonis ir ne masak breesmigs zilwezes eenaidneeks kâ karsch. Senak scho breesmigo slimibu tureja par neisdseedinamu. Jaunlaiku pehtijumi turpretim peerahdijuschi, ka dilonis zaur pareisu dsihwes un ehschanas kahrtibu ja ne wairak tad sawâ posta gaitâ apturams. Tadehk pehdejâ laikâ ahrsti un ziti zilwezes draugi tschakli sahkuschi ruhpetees par dilona apkaroschanu. Ihpaschi israhdijees par derigu, zelt sewischkas dsreedinaschanas eestahdes, kur dilona slimneekus eeweetot. Wiswairak tahdu eestahschu jau sazelts Wahzijâ. Kongresa noluhks ir sihki pahrspreest wisadus jautajumus, kas sihmejahs us dilona isplatischanos un wina apkaroschanu. Us kongresu sapulzejuschees kahdu 2000 dalibneeku no wisahm pusehm, pat no Persijas, Japanas un Australijas. Sapulzes noteek Wahzu walsts saeimas ehkâ. Atklahschanas deenâ no Wahzu waldibas puses kongresu apsweizinajis walstssekretars grahfs Posadowskis un klaht bijusi ari Wahzu keisareene Augusta, kas laipni usnehmusehs kongresa apsardsibu. Pirmais kongresa presidents ir Ratiboras herzogs, Wahzu walstskanzlera brahla dehls, otrs presidents slawenais profesors v. Leydens. —

Anglu kehnineene Wiktorija nule sposchi noswinejusi sawu 80. dsimschanas deenu. Neskaitamu zitu laimes wehletaju starpâ sirmo waldineezi it sewischki eepreezinajis Wahzu keisars, nosuhtidams winas goda deenâ us Dowern 9 Wahzu kara-kugus. —

Saswehreschanos Transwalê Angli par wisu waru gribetu no sawa kakla nokratit un wainu uskraut — pascheem buhreem. Presidents Krügers, luhk, solit gan solot Angku eenahzejeem wisadas leelakas teesibas, bet dot nedodot. Tas esot tas eemesls, kadehk daschi eenahzeji sahkot domat us dumposchanos. —

Austrija un Ungarija nu jau gadeem nodarbojahs ar islihgumu, kas schihs abas walstis saweenu, un patlaban nu notikuschas tik tahlu, ka pawisam peetruhzis padoma. Ungarijas ministerija usstahdijusi sawus stingrus pagehrejumus, Austrijas atkal sawus; bet tâ ka schee pagehrejumi daschâ sinâ nemas negrib saskanet un neweena puse negrib atlaistees, tad weenigâ iseja paleek tikai ta, ka weenai no abahm ministerijahm no sawa goda un amata jaschkirahs. Tâ ka Ungaru ministerija nesen tik kâ sawu gaitu usnehmusi, tad atkahptees gan wajadsehs grahfam Thunam ar sawejeem. Bet waj zaur to kas grosisees us labo pusi, tas ir zits jautajums. —

Frantschu tautas weetneeku namâ bijusi atkal wisai trokschnaina sehde, spreeschot par Alschiras koloniju. Alschirâ proti negrib un negrib eeweestees meers un kahrtiba, kaut gan Frantschu waldiba jau gadu desmiteem ar Alschiras jautajumu nodarbojusehs un wairakkahrt ari leelas komisijas eezehlusi, kas lai leetu smalki ismekletu. Ismekleschanas tad ari teescham jo sihkas notikuschas, bet us labo pusi nekas naw grosijees. Ari no schihs reisas strihdeem tautas weetneeku namâ naw nekahdi leeli panahkumi sagaidami. —

Egiptê parahdijees breesmigais weesis — mehris. Kairas slimnizâ gulot schimbrihscham 11 ar mehri sasirguschi zilweki. Labu teesu wainiga Egiptes waldiba, kas par to negahdâ, ka swehtzeekineeki neapmekletu tahdas weetas Arabijâ, kur mehris eeweesees. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. 200,000 rublu leelais winnests 1. Maija islosejumâ, kâ laikraksti sino, esot kritis burbonu prinzim Schemam.

No Kolomnas (Maskawas gubernâ). Nakti us 10. Maiju Struwes maschinu fabrikâ, kas atrodahs netahku no Maskawas-Kasanas dselszeka Golutwinas stanzijas, iszehlees **milsigs ugunsgrehks.** Nodeguschas wisas wagonu un mudukn darbnizas ar wisahm maschinahm un mudukeem. Pehz tam uguns pahrgahjusi us fabrikas koka materialu noliktawu, kas aisnehmusi kahdas 5 desetinas semes un kas bijusi pilna peekrauta ar wisadeem koka materialeem un malku. Pilsehtas un paschas fabrikas ugunsdsehseji neneeka nepaspehjuschi pret pasprukuscho uguni. Tikai ap wakara laiku isdewees uguni aprobeschot, kad no Maskawas atsteiguschees dselszeka ugunsdsehseji palihgâ. Nodeguschas ari daudz koka mahjinas fabrikas apkaimê, kurâs dsihwojuschi strahdneeki un wisadi kalpotaji ar sawahm dsimtahm. Wisu scho nelaimigo mantiba sadegusi. Stahstot, ka nelaime buhschot prasijusi ari zilweku dsihwibas.

No Rehweles. Leeliskas fabrikas atwehrschana. Kâ Rehweles laikraksti sino, tur swehtdeen 9. Maijâ eeswehtita leeliskâ wagonu fabrika „Dwigatel". Weesu bijis leels daudzums no daschadahm pusehm; no Rigas un Peterburgas wini atwesti ihpaschôs dselszeka branzeenôs. Fabriku sahka buhwet pagahjuschâ gada Augustâ, bet tagad winas ehkas un pagalmi aisnem pahri par 90 desetinahm leelu semes gabalu. Fabrikâ buhschot ap 4000 strahdneeku. Pee swehtku meelasta nolasitas apsweizinaschanas telegramas no finantschu ministra un daudz zitahm augstahm personahm. Lihds 1. Maijam jaunajai fabrikai bijis apstellejumu par kahdeem 4 miljoneem rublu.

Igaunu sahtibas beedribas pehdejâ laikâ sewischki nadsigi kalpo saweem usdewumeem. Us winu aprahdijumeem un pamudinajumeem daudz Igaunu pagasti peenahkoschâ weetâ eesuhtijuschi luhgumus, lai lauschu dsihwei wisai kaitigos krogus slehdz, un schahdi luhgumi, kâ Igaunu awises bes miteschanahs sino, top eewehroti un ispilditi. Nesen dibinatahs Igaunu sahtibas beedribu zentralkomitejas sapulzê 8. Maijâ, kâ „Postimees" sino, tapis sinots, ka us schahs komitejas usaizinajumu 25 weetâs eesahkts dibinat jaunas sahtibas beedribas. Sapulze atsinusi par derigu, pehz pusgada atkal islaist tahdu usaizinajumu. Tâ tad Igaunu sahtibas beedribu skaits, kursch jau tagad ir ihsti dischens, drihsumâ stipri paleelinasees un winu darbibai weenmehr wairak parahdahs labas sekmes, kamehr par Latweeschu sahtibas beedribu sekmehm tikpat kâ neka naw ko teikt. (B. W.)

Widseme.

Widsemes gubernas tautskolu direktors, ihstenais stahtsrahts M. Somtschewskis 11. Maijâ Rigâ nomiris, nepilnus 60 gadus wezs.

Widsemes gubernas wezakais fabriku inspektors issuhtijis Rigas fabrikahm schahdu pasinojumu:

Pehdejâs naktis laundari isdara pilsehtâ waras darbus un sazek nekahrtibas. Es esmu pahrleezinats, ka tagad winu widû naw fabrikas strahdneeku, bet ar to nepeeteek; wajadsigs, ka tee, kuri to dara, newaretu uskraut sawu wainu strahdneekeem un ka schos pehdejos newaretu samainit ar wainigahm personahm. To eewehrojot, es luhdsu wisus strahdneekus attahlinatees no jeb kuras druhsmas, neiseet no mahjahm pa to laiku, kad tee swabadi no darba, un weenmehr uswestees tâ fabrikâs, kâ ahrpus tahm loti usmanigi, jo tagadejâ laikâ ari wismasakeem pahrkahpumeem war buht nopeetnas sekas. Es zeru, ka strahdneeki ispildihs manu luhgumu, ar kuru es pee wineem greeschos winu paschu labâ.

No Rigas. Preeksch jaunahs Gertrudes draudses basnizas, kâ Rigas laikraksti sino, lihds 12. Maijam eenahzis apmehram 81,000 rbl.

No Rigas. Par peeminu Rigas 700 gadu pastahweschanai 1901. gadâ nodomats isrihkot leelu ruhpneezibas un amatneezibas isstahdi. Komiteja, kura preeksch tam bij sastahdijusees, kâ Rigas laikraksti sino, 13. Maijâ saaizinajuse Rigas fabrikantus, ruhpneekus un amatneekus us sapulzi, us kuru sanahkuschi kahdi 150 wihri. Sapulze nolehmusi usaizinat ruhpneekus un amatneekus, sihmet droschibas kapitalu isstahdes sarihkoschanai: leelruhpneeki katrs pa 1000 rbl., widejee ruhpneeki pa 500 rbl. un amatneeki pa 100 rbl. Isstahdes laiks nolikts no 15. Julija lihds 1. Oktobrim.

Rigas juhrmalas dsihwe, kâ to schogad atkal jau sahk manit, top pehdejâ laikâ gadu no gada wasaras weeseem padarita lehtaka un patihkama, kas gan zaur to nahkahs, ka pa zitahm Baltijas weetahm no laika us laiku aisweenu jo wairak sahk pazeltees lehtas un omuligas wasaras usturas un peldu weetas. Pagahjuschâ gadâ peemehram Ogrê dsihwoja wisai daudz Ridseneeku un winu skaits, kâ paredsams, schogad te buhs wehl leelaks, jo gan ar labu apsinu ihpaschi tagad daudz te top darits preeksch wezu wasaras dsihwokku uslaboschanas un jaunu mahjokku zelschanas. — Pee Wentspils top sparigi ween strahdats pee jaunu wasaras mahju zelschanas no krona jau pagahj. gadâ usnemtôs gruntsgabalôs. — Preeksch Ridseneekeem atkal netahku no Rigas taisahs usplaukt jauna juhrmalas peldu weeta starp Kihschu esaru un juhru. Jau tagad te ir kahdas wasarnizas sazeltas — un te sahk ari wehl zitus jaunus gruntsgabalus preeksch wasaras mahju zelschanas isdot, us ko nehmeju jau netruhkst. Starp Rigu un Mihlgrahwi, Balto basnizu un zitahm weetahm ik stundas brauka chrti kugischi un, kâ jau tagad nomanams, tad schi satiksme te buhs jo dsihwa. Us preekschu tapschot eerihkota wehl taisnaka un beeschaka satiksme starp Rigu un jaunajahm peldu weetahm, kugischeem tâ sauktajâ Wez-Daugawâ eejot. Ari Rigas-Mihlgrahwja dselszeksch weegli war pahrtikt pahr Kihschu esara isteku taisni pee jaunajahm peldu weetahm; tapat no Rigas-Pleskawas dselszeka, ar loti mas puhlineem te war peewilkt sahnu stigu. — Tâ tad Rigas juhrmalai te rodahs it bihstams konkurents. — No Neubades, Widsemes Schweizes schaî sinâ nu gan wehl nebuhtu tâ jabaidahs, bet Wentspils, juhras krasts pee Kihschu esara, Ogre u. z. w. — schihs weetas loti peenemsees wistuwakâ nahkotnê. Rigas juhrmalas tagadejahs peldu weetas war glahbtees no saweem nepatihkameem konkurenteem tikai ar to, ka wisus spehkus peeleek pee sawu weesu prasijumu apmeerinaschanas. Wakrak leetotahs eelas ir jabrugê, jaruhpejahs par zitu eelu kahrtigu aplaistischanu sausâ laikâ un tihribu wisâs malâs. Jazek wairak artesiskahs akas un jaisdara pa wisahm eelahm kahrtigaka apgaismoschana tumschakâs naktis; pati juhrmala jaapgahdâ ar wajadsigeem sehdekkeem; jaluhko us to, ka mahjas netop sazeltas pahrak tuwu weena pee otras; ihpaschi apbuhwetâs weetâs jadehsta wairak koku, sewischki skuju u. z. B.

No Rigas. Pasaules apzelotaji. Slawenajam zelotajam v. Rengartenam, kas kahjahm apgahja wisai semes lodei apkahrt, ronahs pakaldaritaji. Tâ Rigas laikraksti sino, ka diwi kungi wehl schowasar nodomajuschi ussahkt tahdu pat zelojumu ap pasauli. Turklaht wini solotees us pastellejumu tahdeem, kas to wehlahs, no daschadahm pasaules malahm peesuhtit jaunakajâ laikâ tik eezeenitahs pastkahrtis ar nobildejumeem. Sinams, ka wini ari nekawesees pasauli aplaimot ar sawa zelojuma aprakstu. Schahdi zelojumu aprakksti gan war buht peewilzigi un pat pamahzoschi, ja zelotaji prot wehrigi sawu apkahrtni apluhkot un weikli aprakstit. Bet deewamschehl ari scheem kungeem daschkahrt usnahk pee zilwekeem tik beeschi sastopamâ leeluma sehrga un wini nemahs rakstit un spreest ari par tahdahm leetahm, par kurahm tâ tikai garam ejot nemas naw eespehjams tikt pee pareiseem ceskateem. Tâ peemehram minetais v. Rengartena kungs nehmees aiskahrt ewangelisko misiones darbu, nostahdidams ewangeliskos misionarus Kihnâ un Persijâ wisai schaubigâ gaismâ. Un netruhkst schahdeem tik wisai pawirschigeem spreedumeem deewamschehl ari tizetaju. Tâ ari kahds Latweeschu laikraksts nehmees v. Rengartena kga schaubigos spreedumus tahlak isplatit un ar daschahm peesihmehm no sawas puses wehl wairak modinat sawôs lasitajôs neustizibu pret misiones darbu. —r—

No Nitaures (Rigas aprinki). **Satiksme — saimneeziga beedroschanahs.** Nitaures muischa ar sawu krahschno apwidu un ar daudzajeem zekeem, kas schê krustojahs, peemehram us Rigu, Zehsim, Peebalgu, Siguldu, Skrihwereem un t. t., ir tapusi par scha apgabala zentru. To eewehrojot, ari daschas teesu eestahdes schê sawu sehdekli eenehmuschas. Bes muischas ihpaschneeka un wina saimneezibas ehkahm tê tagad wairak jaunas ehkas usbuhwetas, lai buhtu wisahm eestahdehm kur ehrti patwertees. Sche atrodahs pareistizigo un luteranu basnizas, mahzitaju muischas un kapsehtas; tad luteru draudses skola, pareistizigo un luteru pagasta skolas, daktera un apteeka nams, meerateesa, semneeku wirsteesa, II. eezirkna komisara sehdeklis, pagasta teesas un waldes nams; tad wehl sudmalas, diwas bodis, sirgu pasts un daschi krogi. Wehl tahkaki schê weetu eenehmuschi amatneeki: maisneeks, seglineeks, drehbju krahsotajs u. z. — Lai ari tê jau labu laiku noteek dsihwa kustiba, tomehr kopigai darbibai preeksch sadsihwes pazelschanas tê lihds schim wehl mas ween laimejees peenemtees. Labdaribas beedriba, neapsinigas rihzibas dehl, jau labi sen kâ tikusi slehgta. Ilgu laiku gudroja kahdu zitu beedribu zelt un tagad tê weena tahda patlaban nodibinajusees — us saimneeziga pamata; schi beedriba ir „Nitaures bischkopibas beedriba", kura sawâ pirmajâ sahkumâ deesgan usziht igi darbojahs. Patlaban ta sagatawojahs us bischkopibas kursu sarihkoschanu. Schos kursus noturehs Nitaures draudses skolâ: no 7. lihds 14. Junijam. Beedrus pamahzihs bes kahdas atlihdsibas, bet nebeedreem jamaksâ par peedalischanos 2 rbl.; teem, kas wehlesees tikai daschas deenas kursus apmeklet, jaatlihdsina 30 kap. par katru deenu. Kursu apmekletaji dabu brihwu mahjokli; teem, kas wehlahs ari usturu (kas maksâ 4 rbl. pa wisu kursu laiku) japeeteizahs pee beedribas rakstwedeja A. Preedes kga (pr. Siguldu). A—rs.

No Gaujenes. Nadsigs tirgotajs. Swehtdeen 9. Maijâ tika eeswehtitas draudses jaunawas no schejeenes ilggadigâ mahzitaja H. Adolphi kga. Deewkalposchanu puschkoja eeswehtijamo jaunawu wairakbalsiga jauka dseedaschana. Tapat patihkamu eespaidu atstahja sakee wijumi, ar kureem basniza bij ispuschkota. Tikai scho swehtswinigo eespaidu trauzeja no basnizas isnahkot kahds augku uhdena pahrdewejs, kursch bij apmetees paschâ preekschâ, tâ ka weetejam uradnikam un muischas polizijai tas bij janowelk pee malas. Teescham nadsigs tirgotajs! —wais.

No Wiskaleem. Puhschloschanas augli. Wiskaku K. mahjas saimneekam L. kahjâ radahs reimatisms. L. greesahs pee ahrsta, kas slimneekam eteiza, smehret slimo kahju ar joda tinkturu, bet pee tam sargat no slapjuma. Tinktura eeehdahs ahdâ, pehz kam ahda tapa tahda kâ apkaltusi. Sahpes tik drihsi, protams, nepahrgahja. Tad kahja tika masgata ar „wahrdotu" uhdeni, no kam ahda saplaisaja un joda tinktura nahza asinis, zaur ko zehlahs leelas sahpes. Ahrsts dewa padomu, west slimo tuhlit us Rigu. Tas netika ispildits, bet gan, us kahdas „mahminas" padomu, tika sakerta un, kopâ ar wisu giftssobu, sakapata tschuhska; tad schis „plahksteris" tika uslikts us slimneeka jehlo kahju. Nu, protams, ari tschuhskas gifts eekkuwa nelaimigâ asinis, pehz kam slimiba stipri peenehmahs spehkâ. Tikai pehz daschahm deenahm us wairaku ahrstu peerunaschanu slimneeks tika nowests us Rigu. Bet nu jau bij par wehlu. Nelaimigais nomira breesmigâs mokâs. (B. W.)

Kurseme.

No Leepajas. Bes pehdahm pasudis. Sche teek meklets — gan zaur awisehm, gan pee basnizahm sludinot — kahds jauns, 28 gadus wezs ofizeeris, barons Roenne, kas nakti no 30. Apriļa us 1. Maiju pasudis un no ta laika naw wairs kluwis redsets. Wisa tauzaschana un pakalmekleschana tagad weselu diwu nedeku ilgâ laikâ palikusi bes jebkahdahm sekmehm — suduschais palizis pilnigi kâ uhdenî eekritis. Kas par suduscho spehtu pasneegt waj nu Leepajas Apgabala teesas prokuraturai, waj ari Latweeschu draudses mahzitajam R. Schoena kungam kahdas sinas, tam teek apsolitis kâ atlihdsinajums 100 rbl.

— **Atkal jauna beedriba.** Leepajâ nodibinajusehs jauna beedriba, kura sauzahs „Leepajas tahlbrauzeju kugneeku beedriba" un kuras statuti 16. Martâ tapuschi no finantschu ministra apstiprinati. Jaunahs beedribas dibinataji ir pa leelakai daļai weetejee Latweeschu kugeneeki — kapteini un stuhrmani.

— **Atrasts lihkis.** Pagahjuschâ nedeļâ tapa no schejeenes seemas ostas isswejots kahds jau stipri eetruhdejis slihkonis. Ismeklejot tapa issinats, ka tas ir pagahjuschâ seemâ bes pehdahm pasuduschais

schejeenes Kielera ellas fabrikas bijuschais wahrtu sargs, wahrdâ E. A. Fenders.

— **Nelaimes atgadijums.** Zeturtdeen 13. Maijâ sche notika schahds wisai noschehlojams un schauschaligs nelaimes atgadijums. Minetâ deenâ — ap pulksten diweem pawakarê — kahds 7 gadus wezs puisens, wahrdâ Frizis Ahrensteins, bija ostas seemeka pusê, tuwu pee Wezahs kapsehtas, uskahpis uf tur sakrautahm dehku grehdahm. Patlaban schinî brihdî brauza tur garam kahda dselszeka lokomotiwe, kura aiskehra kahdu no pahrak tuwu peekrautajahm dehlehm, zitas dehles sahka nu ari krist un sehns tâ tapa pasweests sem lokomotiwes riteneem, kur tapa pilnigi saberests.

— **„Atpuhtas brihdis".** Wisi schenki, trakteeri un zitas wisadas dsehreenu pahrdotawas stahweja Leepajâ no 1. lihdſ 13. Maijam uſ sewischku schejeenes polizejas pawehli slehgti, tâ ka weselas 12 deenas schejeenes dsehrajeem bija ihsti „sausſ" laiks. Bet pateizotees schahdam pawasara sausumam, tad ari wisas schihs deenas neredseja Leepajâ ne uſ eelahm, ne ari kur zitur neweena peedsehruscha un eereibuscha zilweka, tâ ka wisa pilsehta tagad isskatijahs tik peeklahsiga un patihkama, kâ wehl nekad lihdſ schim. Ari starp weenkahrschajeem darba laudim neredseja neweena apskurbuscha.

— **Kursemes gubernators,** kambarkungs D. D. Swerbejews, Zeturtdeen 13. Maijâ ar pehzpusdeenas brauzeenu aisbrauza atpakaļ uſ Jelgawu — pehz tam, kad sche wairak, nekâ nedeļu bija usturejees amata darischanâs.

— **Buhwes klusums.** Leepajâ schinî wasarâ walda stiprs klusums un nogurums namu zelschanas sinâ. „Rig. Tageblatta" sinojums, ka sewischki schinî wasarâ Leepajâ waldot dsihwa rosiba: wairak fabriku un daudſ zitu namu teekot zelti u. t. t., ir pilnigi iſ gaisa grahbts. Pateesibâ sche tagad namu un fabriku zelschana pilnigi apstahjusehs, jo pehdejôs trihs gadôs sche sazelts tik daudſ namu, ka tee jo leelâ mehrâ pahrsneedſ pateeso wajadsibu. Zaur tam ari isskaidrojams, kamdehļ sche dsihwokku zenas tagad tik leelisku krituschas. Kamehr pahra gadu atpakaļ sem 4 rbl. gandrihſ nekur newareja dabut ne wismasako strahdneeku istabinu, tamehr tagad tahdas istabinas war dabut jau par 2 rbl., pat par 180 kap. mehnesî; daschs nomneeks nekaunahs solit pat tikai pusotra rbl. Un tomehr daudſ strahdneeku dsihwokku stahw jau wisu pagahjuschu seemu tukschi, bet kuri ari nestahw tukschi, ir par teem wiseem neteek noma samaksata, jo koti daudſeem strahdneekeem truhkst darba. — Kas sihmejahs uſ fabrikahm, tad jasaka, ka no jauna netop zelta schinî wasarâ neweena pati; tikai weena weciga, kas pagahjuschâ rudenî palika puszelta, top schinî wasarâ nobeigta. Tas ir wiss. L.

Flotes reserwistu eesaukschana, kas eeskaititi no 1. Janwara 1897. un 1898. g. kâ schkihperu, stuhrmanu un lasmanu Leepajas ostâ uſ mahzibu noteikta sch. g. 1. Nowembri uſ 6 nedeļahm, pee tam no Kursemes — no Jelgawas, Aisputes, Grobinas, Wentspils un Tukuma aprinkeem un no Widsemes — Pehrnawas, Walmeeras un Rigas aprinkeem. Mahzischana notiks uſ kara-kugeem, kas atrodahs minetâ ostâ, pee kam reserwisteem dos daschus apgehrba gabalus un sahbaku weetâ maksahs katram pa rublim, beſ tam tee dabuhs ari likumâ nosazitu algu par 14 deenahm un pahrtiku. (K. G. A.)

Atwalinats uſ 2 mehnescheem Kursemes wizegubernators kolegiju padomneeks Murawjews. (K. G. A.)

6. Maijâ sch. g. **Wisaugstaki apbalwoti** ar sudraba ordeneem ar usraksstu „par uszihtibu", nehsajamu uſ kruhtim pee Stanislawa lentas kalpotaji pee Leepajas Bekera un Beedr. tehrauda un dselsleetawas: atslehdsneekam Oskaram Fokam, meistaram Karlim Grünbergim, magasines pahrsinim Emilam Schlude un meistaram Karlim Narbsam. (K. G. A.)

Meschamuischas Bischkopibas Beedriba, zensdamahs sasneegt reiſ spraustо mehrki, eepasihstinat beedrus, kâ ari apkahrtnes bischkopjus ar razionalu bischkopibu un jaunakeem panahkumeem bischkopibâ, sarihkos no 27.—30. Maijam bischkopibas kursus sekoschâs weetâs: 27. Maijâ Wilzes (Leel-Platones) pag. Mescha-Bukôs, 28. Maijâ Meschamuischas Bukôs, 29. Maijâ Bukaischu Gentelês un 30. Maijâ Meschamuischas apteekâ. Kursi sahksees katru deenu pulksten 10 no rihta. Kursu wadoni buhs: Kursemes bischkopibas beedribas preekschneeks un beedribas goda beedris E. Schaefers un beedribas goda beedris Th. Weicherts. Kursu mahzibas tiks pasneegtas tâ, ka teorija ar praktiku ees roku rokâ, un programa buhs peemehrota agrako gadu kursu programai, tikai papildinata ar wisjaunakeem ismehginojumeem un atradumeem bischkopibas laukôs. Peedalischanahs beedreem par brihwu; nebeedreem 40 kap. par deenu, jeb par wisahm 4 deenahm 120 kap. — Starp kursu dalibneekeem, kuri ne masak kâ 3 deenas kursus apmeklejuschi, tiks isloseta par brihwu weena bischu saime. Preekschneeziba.

No Leel-Cezawas. Seema seedoni. Pehz sausa un silta laika, kursch pastahweja ilgaki kâ trihs nedeļas, apzeemoja muhs 8. Maiju leetus, pawadits no pehrkona gaisa. Siltumam masumâ ejot leetus lija lihdſ 10. Maijam. 11. Maijâ sahka krist sneegs un eetehrpa drihsâ laikâ wisu dabu sawâ baltajâ uswalkâ. Sneegs krita apmehram weenu stundu, pee kam dsihwsudrabs rahdija tikai 1 grahdu siltuma.

— **Lauku darbi** teek steidsigi turpinati. Ausas ir jau pa daļai apsehtas, tagad sagatawo semi meeschu un linu sehjahm. Tikai ar kartupeku dehstischanu schogad daudſ semkopji wilzinahs, gaididami pilnu mehnesi, no kura, pehz winu domahm, stipri ween atkariga nahkoschâ rascha. Tâpat pee sirnu sehschanas stipri ween teek mehnescha grosas eewehrotas. Teiz, ka jaunâ mehnesî sehti sirni seedot lihdſ rudena rudenim, bet neisdodot nemaſ graudu. Katrs semkopis gandrihſ sin minet atgadijumu, kur winam pascham waj kahdam zitam dsihwê tahds joks notizis. Sasini nu! —ch.

No Tukuma. Ugunsgrehks. Preeksch daschahm deenahm pee mums iszehlahs ugunsgrehks, kuram tikko nekluwa par upuri Tukuma luteru un katoļu basnizas. Bij aisdedsees abu basnizu tuwumâ esoschais tâ sauktais „Lahtscha" spihkeris, kurâ deenu eepreeksch bij eeweetots wagons atwestu miltu. Tâ ka uguns iszehlahs nakti, ta ahtri isplatijahs un pahrgahja uſ abahm basnizahm, apskahdedama pa daļai luteru basnizas torni un ari daļu no katoļu basnizas. Ka uguns tahļak neisplatijahs, par to japateizahs kahdam Schihdam Berneram, kursch nebehdadams pats par sawu dsihwibu, bija uskahpis tornî un sekmigi aplaistija un dsehsa uguni. Ugunsgrehka zehlonis wehl neispehtits.

— **Nelaimes gadijums.** Tukuma esara malâ bija salasijees bars pusauguschu sehnu, to starpâ eerehdna B. kga 8 gadus wezais dehlens, kuri wisi makschkereja siwis. Te notika kaut kas breesmigs. Kahdam leelakam sehnam makschkeri sweeschot, makschkera ahkis eekehrahs B. dehlenam tik nelaimigi azî, ka nebija beſ operazijas isdabonams ahrâ un sehns kluwa uſ weenu azi neredsigs.

— **Pahrnahzeji.** Tukumâ pehdejâs deenâs pahrnahkuschi atpakaļ iſ Rigas daudſi strahdneeki, kuri bija turp nogahjuschi, zeredami dabut darbu. Pahrnahkuschi esot tadehļ, ka darbu nedabujuschi. —a—

No Dsimt-Misas muischas. Ogļu dedsinaschana. Netahlâ Dsimt-Misas muischas apkahrtnê atrodahs gan uſ Krona, gan uſ Dsimt-Misas muischas semehm leels skaits tâ saukto buhdeneeku, kureem semes ne wairak kâ 3—15 puhraweetas. Scho buhdu apdsihwotaji beesgan labi ceposuschees. Daļa no teem sewischki ar ogļu dedsinaschanu tikuschi pee turibas. Maļku schim noluhkam wini pehrk Leel-Cezawas tuwejôs meschôs, kur maksâ 7 rubļi un wairak par seschpehdu asi preedes malkas. Lai gan malkas zena beesgan augsta, tomehr ogļu dedsinaschana atmet winas peekopejeem peeteekoschu pelnu. Meschu bagatiba ari daschu no buhdeneekeem jau pamudinajusi peegreest wehribu mahlu trauku isgatawoschanai. Ari beidsamee strahdâ ar labeem panahkumeem. Buhdeneeki apkopj ari daudſ labaki sawus saknu- un masos augļu-dahrsinus nekâ pagasta saimneeki to lihdſschim dara. Pirmejee no ikkatra semes stuhrischa zenschahs panahkt eenahkumus. Dahrsa saknes wini nowed uſ Rigu, kas schejeeneescheem deenas laikâ isbrauzama.

— **Wehschi Misas upê.** Kâ zitâs wisâs upês wehschi gadi diwi atpakaļ panihka, tâ ari Misâ. Tagad schee kustoni atkal no jauna sahk parahditees un deesgan eewehrojamâ daudsumâ. Leeli wehschi tikai gauschi reti atrodami. Tomehr wehschotaji prot, kâ redsams, ari tahdus wehschus Rigâ pahrdot, kureem naw likumâ noteikta mehra. Gadus desmit atpakaļ bij Misas upe tik bagata ar wehscheem, ka daschi schejeenes eemihtneeki wasaras laikâ no wehschu swejas ween pahrtika. Ne par welti wehl schodeen Dsimt-Misas muischas pagasta saimneeki nes wahrdu „Wehschu Miseneeki". Ari siwju bagatiba Misas upê daudſ leelaka nekâ zitâs zaur Bauskas aprinki tekoschâs upês. D.

No Baldones. Meschu degschana. Sausam laikam gandrihſ pee trim nedeļahm pastahwot, beeschi ween atgadijahs mescha degschana gan krona, gan dsimtkungu meschôs. Uguns dsehsaji ir gandrihſ weenigi meschasargi un winu darba laudis, eekams apkahrtejee semturi maſ sawôs darbôs leekahs trauzetees, un ja ar, tad weenigi uſ pagasta waldes pawehli. Newar wis apgalwot, ka katra mescha degschana ir atreebibas darba auglis, bet gan leelakâ daļa no tahm. Meschasargu aisdomas kriht wiswairak uſ tâ sauktajeem malu jehgereem, kuri ar pirmajeem — zitadi tas jau ar newar buht — dsihwo muhschigâ naidâ. Meschu nodroschinaschanas dehļ deretu gan wasaras laikâ mescha apsardsibas personalu pawairot. Un to tatschu braschee eenehmumi no mescheem katrom winu ihpaschneekam atlauj. p. p.

Krona Dignajas muischa, Jaunjelgawas aprinki, uſ Wisaugstako pawehli atdota beſ maksas leetoschanâ no 23. Aprika sch. g. uſ 12 gadeem baroneetei A. von Budberg, lai turp pahrwestu Muhra-Ponemonas saimneezibas skolu. Pahrweschana laikam newarehs preeksch diweem gadeem notikt, jo truhkst wajadsigo ehku, kuras warehs nahkoschu pawasar sahkt tik buhwet, tadehļ ka wajadsigais materials naw wehl peegahdats. Skolas pahrweschana uſ Dignajas muischu ar preeku apsweizinama, jo sche wina buhs lehtak peeeetama nekâ Muhra-Ponemonâ. Dignajas muischa atronahs 7 werstes no Lihwes un 5 werstes no Zargrades stanzijahm, pee Rigas-Orlas dselszeļa.

No Puseneekeem. Fabrikas eeswehtischana. Jau wairak nekâ 40 gadus pastahw Puseneekôs glahses fabrika, kurâ pagatawo ar godalgahm apbalwoto logu glahsi. Schinî fabrikâ atrod labu pelnu netik ween weetejee eedsihwotaji, bet ari daudſ iſ ziteem apkahrtejeem pagasteem. Pehrngad 18. Aprilî Puseneeku dsimtskungs barons O. v. Grotthuſs lika grunts akmeni otrai tahdai pat fabrikai, kas atrodahs wina pagasta robeschâs preeksch tam noderigâ weetâ. Schi fabrika zelta ar wiseem jaunlaiku eerihkojumeem un eetaisehm. Zelschana ismaksaja daudſ naudas un bij saweenota ar daudſ gruhtibahm zaur to, ka plikahs seemas dehļ bij gruhti peegahdajams buhwmaterials un leetainâ wasara kaweja darbus. Tomehr ar Deewa palihgu buhwes darbi nahza tik tahlu gatawi, ka sahkot no 18. Janwara sch. g. wareja isdarit daschus mehginajumus. Treschâ Leeldeenâ, 20. Aprilî, scho fabriku eeswehtija. Eeswehtischanu isdarija Puses mahzitaja kungs Wahzu walodâ, sawu runu pamatodams uſ apustuļa Pahwila wahrdeem: Wisu, ko ween juhs dareet, to dareet Deewam par godu. Tapat ari runaja latwisku pee sirds ejoschus un pamahzoschus wahrdus. Aisgrahboschi bija, kad pehz tam mahzitaja weetâ stahjahs pats sirmais dsimtskungs un runaja pirms Wahzu walodâ uſ glahses taisitajeem un fabrikas waditajeem nopeetnus wahrdus ihstâ brihdî. Pehz tam latwisku runadams, zeen. runatajs issazija pateizibu wiseem, kas pee schi darba lihdſschim uszihtigi strahdajuschi un starp zitu ari peemineja, ka winsch muhscha wakarâ wehlotees, kaut schis jaunais pelnas awots, ko winsch wehl paschâ wezumâ it kâ par peeminu zehlis, atnestu wina laudim pelnu, kas wairotu winu labklahschanos un dotu swehtigus augļus. Runu beidsa ar augstas laimes wehlejumu muhsu Augstam Kungam un Keisaram. Ar to beidsahs eeswehtischanas akts, kas manami atstahja klahtesoschôs dsiļu swehtswinigu eespaidu. Pehz tam bija goda meelasts, pee kam tapa tureta dascha jauka runa. Beidsot wehl peeminams, ka fabrikas zelschana jau teescham atnesusi kreetnu pelnu wiseem, kas pee tahs strahdajuschi un ka tapehz jawehlahs, lai tai labi weiktos wisâ turpmakâ rihzibâ un gaitâ. Katrs, kas sche strahdadams, sawu grasiti nopelnihs, warehs tad teescham ar godbijibu peeminet Puseneeku firmo dsimtskungu, kas rokpelnischeem it kâ tehws eerihkojis pelnas awotus, kahdi tamlihdſigi wisâ apkahrtnê naw atrodami. Fr. T.

No Ilmajas. Daschadas sinas. No sabeedrigas dsihwes sche naw ne wehsts. Nepasihstam ne beedribu, ne jautajumu isskaidroschanas wakaru u. z. Schejeeneeschi zeeti paleek pee saweem wezu wezeem aisspreedumeem, ka beedribas un isrihkojumi tikai tukschojot maku un labuma no teem neesot nekahda. Laikraksti mums ir reti weesi, un tadehļ no gara laika moziti aissteepjam uſ tuwejeem krogeļeem, kur isdsihwe pee rudsischa un meesischa ir saku sakâ. — Sewischki wehrâ leekama parahdiba, kas scheit laiku pa laikam mehdſ notikt, ir saimneeku behgschana iſ mahjahm. Daudſi saimneeki, kureem plahni weizahs sawâ saimneekoschanâ un kas nespehj samaksat sawas nodoschanas, pasteidsahs iswest pehdejo mantibu un grabaschas un beidsot, kad jau wiss ir prom, nem kahjas par plezeem un dodahs turp kur deguns rahda. Tâ jau ihsâ laikâ ismukuschi trihs saimneeki!

J. Tehrauds.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 19. lihdſ 26. Maijam. Swehtdeen, 23. Maijâ: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. wirsskolotajs Mühlenbachs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. — Lauku draudsê uſsaukti: Janis Freimans ar Aneti Margreetu Paulini Bulle; Krischjahnis Waldhauers ar Lihsi Kahrklin; Friedrichs Stagers ar Amaliju Martinson; mirušchi: Late Milschewiz, 70 g. w.; Lihse Rosenthal, 66 g. w.; Olga Luzija Retenberg, 11 n. w. — Pilsehtas draudsê uſsaukti: Ernsts Wilhelms Orlowskis ar Annu Emiliju Bergman; Julius Friedrichs Hofmans ar Annu Muhrneek; Krischjahnis Kronits ar Annu Ruben; mirušchi: Anlihse Gothard, dsim. Walter, 83 g. w.; Lawise Gudin, 90 g. w.; Lawise Cewkaln, 74 g. w.

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas eenahzis no deewgaldneekeem — 14 rbl. 45 kap.

Nosazijumi par braukschanu ar welosipedeem, no Jelgawas pilsehtas domes sastahditi un gubernatora kga apstiprinati, nupat nodrukati „Kurs. Gub. Awisês". Starp zitu aisrahdam, ka pehz 1. § braukschana ar welosipedu pa pilsehtu tikai teem atlauta, kam uſ to dota no polizijas atlauja pehz wajadsigâ pahrbaudijuma. Pehz 2. § katram welosipedam wajaga buht aiſ sehdekla peestiprinatam nummuram, kurus welosipedisti war dabut no polizijas. 4. § braukschana pa trotuareem un alejahm pilsehtâ ir aisleegta, isņemot tikai platschus, kas peeder no Waldibas apstiprinatahm welosipedistu beedribahm; tapat braukschana aisleegta pa tirgus plazi, kâ ari pa Akzises un Leelo eelu un sem kolonadeem pahr tirgus platscha turpinajumu. Brauzot wairakeem kopâ, welosipedisteem jaturahs weenam pehz otra, isņemot no polizijas sewischki atwehletôs gadijumôs (5. §). Brauzot welosipedisteem arweenu jaturahs pa labo pusi un fateekotees ar gahjejeem un brauzejeem wajaga tos ar swanu beedinat wismaſ 10 asu attahlumâ (6. §). Krusta gahjeenam waj behrineekeem ejot, waj atkal pee lauschu un ekipaschu sadruhsmeschanahs braukschana ar welosipedu aisleegta ari uſ tahm eelahm, kur ta zitadi atlauta. (K. G. A.)

Nosoditi. Beidsamajâ laikâ no 1. lihdſ 7. Maijam dehļ daschadeem pahrkahpumeem no meerteesnescheem tikuschas nosoditas schahdas personas: Pirmâ pilsehtas eezirkni: K. B. dehļ kauschanahs un strihdeschanahs, kâ ari dehļ apakschkareiwju eelaischanas dsehreenu pahrdotawâ. 3. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. ar 5 rbl., waj 1 deenu aresta; J. S. dehļ ta pascha pahrkahpuma ar 5 deenahm aresta; E. K. dehļ netihribas pahrtikas weelas pahrdodot 3. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. ar 10 rubleem; J. K. dehļ atklahtas kauschanahs uſ eelas 3. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. ar 3 rbl.; L. R. dehļ usbahsigas ubagoschanas 4. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. ar 2 nedeļahm aresta; A. P. dehļ atklahtas kauschanahs uſ eelas ar 5 rbl.; J. G. par to paschu pahrkahpumu 4. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. ar 2 rbl.; L. B., A. F. un K. O. par to paschu pahrkahpumu 5. Maijâ no 2. eez. meerteesņ. pirmais ar 2 rbl. un abi pehdejee katris ar 5 r. — Otrâ pilsehtas eezirkni: Sch. J. un Ch. L. dehļ atklahtas kauschanahs uſ eelas 3. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. katris ar 1 rbl.; J. K. par atklahtu meera trauzeschanu 3. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. ar 5 deenahm aresta; R. G. dehļ lopu mozischanas 4. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. ar 5 rbl.; Sch. L. dehļ atklahtas meera trauzeschanas un pretoschanahs polizejai ar 15 rubleem. — Treschâ pilsehtas eezirkni: K. R. dehļ pulksteņa sahdsibas 3. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. ar pusotra mehneschana zeetumu; laulatee laudis W. Tsch. un A. Tsch. dehļ nekahrtigas dsihwoschanas 3. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. pirmais ar mehnesi aresta un wina seewa A. Tsch. ar 3 nedeļahm aresta; J. Ch. J. un F. J. K. dehļ atklahtas meera trauzeschanas 5. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. pirmais ar 1 mehnesi aresta un otrais ar 15 rbl. waj 3 deenahm aresta; J. W. dehļ netihribas ehdamas weelas pahrdodot ar 1 rbl. waj 1 deenu aresta. — Zetortâ pilsehtas eezirkni: J. W. dehļ atklahtas meera trauzeschanas 5. Maijâ no 1. eez. meerteesņ. ar 3 rubleem. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Kijewâ, 17. Maijâ. Kijewas ahrstu sabeedriba nosprieda usaizinat wisas Kreewijas ahrstus, 26. Maijâ ahrstejot, atsazitees no personigas atlihdsibas un tâ sawahkto summu nowehlet preeksch sanatorijas dibinaschanas Puschkinam par peeminu.

Chabarowskâ, 16. Maijâ. Stahsta, ka Lihungtschangs tuhlin pehz pahrbraukschanas iſ Dseltenahs upes apgabala un audienzes pee keisareenes-atraitnes eesneedsis atluhgschanos no amata. Winsch wehlahs atgreestees atpakaļ sawâ dsimtenes pilsehtâ un tur pabeigt sawas muhscha deenas. Teiz, ka keisareene-atraitne paklausischot luhgumam, tomehr wajadsigais ukass wehl naw islaists.

Berlinê, 28. (16.) Maijâ. Potsdamas Jaunâ pili keisaru pahris, trim wezakeem dehleem klahtesot, peenehma 67 dilona apkaroschanas kongresa dalibneekus. Peenemschana wilkahs 2 stundas. Tâ keisaru pahris, kâ ari printschi katrs par sewi sarunajahs ar kongresa lozekleem, pee kam leelako wehribu peegreesa zitu walstju delegateem, to starpâ ari Bertensonam un Unterbergeram iſ Kreewijas.

Parisê, 27. (15.) Maijâ. Generalprokurors Manô sanehma no referenta Ballo-Boprè sinojumu Dreifusa prahwâ. Referents isteizahs preeksch tam, lai leeta wehl reiſ tiktu isteesata no kara teesas.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. John Martin, kapteiņs Bergs, 23. Aprilî no Rigas isbraukdams, 3. Maijâ nonahzis Grangemouthâ. Wladimir, kapt. ?, 7. Maijâ isgahjis no Lekpajas uſ Bonesu. Rigâ eenahzis 7. Maijâ August Julius, kapt. Kraukle, no Bones. — Delta, kapt. Otmans, 22. Aprilî no Rigas isbraukdams, 30. Aprilî nonahzis Grantonâ. Riga, kapt. Ertinsch, no Trinidades. Wakar-Indijâ, iseedams, 6. Maijâ sasneedsis Londonu. Capella, kapt. Behrsinsch, no 2. Maija atrodahs zelâ no Leepajas uſ Abo. Regulus, kapt. Mekis, 24. Martâ no Mobiles, Alabamâ, iseedams, 5. Maijâ nonahzis Belfastê, no kureenes dosees uſ Ardrosanu un Birkenheadu. Matheus, kapt. Martinkalns, 15. Martâ no Demeraras iseedams, 8. Aprilî sasneedsis Mobili. Martin Eduard, kapt. Bite, 1. Maijâ atstahjis Fowey, uſ Peterburgu dodamees. Stahl, kapt. Stahls, 6. Maijâ posts no Bones uſ Rigu. Paul, kapt. Eserkalns, no Midlesbro iseedams, 4. Maijâ nonahzis Klaipehdâ. Otto, kapt. Martinsons, 6. Maijâ posts no Sligo uſ Arkangelsku. Ingeborg, kapt. Snikers, 26. Aprilî Whitestabli atstahdams, 6. Maijâ eegahjis Grangemouthâ. Mersragzeems, kapt. Dambergs, 2. Maijâ isgahjis no Klaipehdas uſ Grantonu. Jonatan, kapt. Abolinsch, 17. Martâ no Demeraras isbraukdams, 5. Maijâ eegahjis Greenockâ. No Bones posti uſ Rigu 4. Maijâ Europa, kapt. Oſolinsch, un Heinrich Emma, kapt. Salzmans. Wilhelm, kapt. Jurgenbergs, no Rochestres braukdams, 5. Maijâ sasneedsis Schieldsê. Mars, kapt. Fischers, 4. Maijâ atstahjis West-Hartlepoli, uſ Leepaju dodamees. Concordia, kapt. Jendse, no 2. Maija atrodahs zelâ no Alloa uſ Leepaju. Bonesâ nonahzis 1. Maijâ Berthold, kapt. Zihruls, 24. Aprilî no Leepajas isbraukdams, 1. Maijâ eegahjis Bonesâ. No Newcastles posts 4. Maijâ uſ Leepaju Heinrich Catharina, kapt. Strautneeks ?. Molodez, kapt. Jegers, no Yarmouthas iseedams, 3. Maijâ nonahzis Schieldsê. Emma, kapt. Augusts, 4. Maijâ isgahjis no Kronschtates uſ Murmanu peekrasti, Baltâ juhrâ. Adams, kapt. Seetinsch, no 22. Aprila atrodahs zelâ no Sevilles uſ Cadiz, no kureenes ees uſ Wiborgu. Anna Mathilde, kapt. Kehse, 5. Maijâ isgahjis no Jukalana peekrasta uſ Hamburgu. (B. W.)

Kugu buhwes dsimtenes juhrmalâ weizahs it labi scha gada eesahkumâ. Buhwê atrodahs kahdi 32 leelaki sehgelkugi, kuri nodomati ahrsemju braukschanai. No scheem kugeem, par kureem dabutas skaidras sinas, waretu peeminet sekoschus. Buhwê atrodahs Widsemes dakâ: Orajâ, Kleineem trihs kugi, apmehram 435, 165 un 410 tonu leelumâ; Edemistê, Dubkowskam diwi kugi, apm. 355 un 350 t., J. Martinsonam 390 t., Skultê, Balzeram apm. 370 t., Kablôs, Markſonam un Grantam apm. 290 un 300 t., Pernawâ, A. Kleinam un beedreem apm. 300 un 110 t., Ainaschôs, Mikelsonam apm. 340 t. Kursemes dakâ: Ilmatê, Reinwaldam apm. 250 t., Rojâ, Sakaram apm. 140 t., Akmenam 145 t., Dundagâ, Ottmanim apm. 150 t., Wentspilî, Korbbergim apm. 140 t., Upesgrihwê, Mikelsonam 150 t., J. Puhlinam 300 t., Oschmuzneekam 280 t., Abolinam 150 t., Pitragâ, Antmanim 125 t., Sarinam 125 t., Dischirbês, Blahsem 150 t., Waidê, A. Otmanim 150 t., Melsilê, Scheineram 130 t., Kalteneê, Stahlam 190 t. (beſ tam Kirsteinam 1 un Damkalnam 1, kuru leelumi nesinami), Wandsenê, Legsdinam 115 t., Mersragâ, Sergem 120 t., Arensburgam 110 t. No scheem kugeem daschi jau rumpî pilnigi gatawi. Beſ tam pee Staldsienes kluwis gataws un uhdeni eelaists kugis Leepene, 76 reg. t. klase 3/3 1. 1. uſ 8 gadeem un tas peeder Gailim un Kruhminam un par kapteinu brauks uſ ta Kandis. Kursemes juhrmalâ, Pisenê, buhwê O. Krause apm. 68 t. leelu kugi. Kad schee kugi nahks gatawi, tee representehs apmehram 561,000 rubļu wehrtibas. A. B.

Tirgus sinas.

Rigâ, 15. Maijâ. Labibas tirgus joprojam kluss. Kweeschi, Kreewu, maksaja 88—90 kap. pudâ. Rudsi, Kreewu, uſ 120 mahrz. pamata, maksaja 77—78 kap., Kursemes tapat. Ausas, gaischahs, labahs sugas, maksaja 74—82 kap. pudâ, zitu sugu ausas 69—71 kap., Kursemes ausas 76—80 kap. pudâ. Meeschi, Kreewu, maksaja 68—73 kap., Kursemes 76—79 kap. pudâ. Linsehklas, Kreewu, maksaja 120—125 kap. pudâ. Kanepes maksaja 166 kap. pudâ. Sirni maksaja 68—70 kap. pudâ.

Leepajâ, 17. Maijâ. Rudsi, uſ 120 mahrz. pamata, maksaja 78—78 1/2 kap. pudâ. Ausas, pehz winu daschadahm sugahm un labuma 70—80 kap. pudâ. Meeschi 64—67 kap. pudâ. Linsehklas 118—127 kap. pudâ. Sirni 63—83 kap. pudâ. Kanepes 168 kap. pudâ. Kweeschi 85—96 kap. pudâ. Saules puku sehklas 74 kap. pudâ. Klijas 56—58 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

J. W. J—wâ. Raksts par Juhsu beedribas sapulzi isnahzis pahrak garsch. — **E. B. Sch—rê.** Jums jameklê sawa taisniba pee teesas, bet ne laikraksta redakzijas. — **K. P. R—â.** Sinojums weltigi pahrak steepts. — —**n.** „Par salumu rihkojumeem" — neder. — **K. L. A—â.** Juhs dseedeet: „Seedoni tad saule spihd, Seedoni preeks sirdi mihr" — waj tad zitôs gadalaikôs Juhs saules nemaſ neredseet? —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 17-го Мая 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajums.

Bahrtes pagasta walde dara zaur scho sinamu, ka pagasta nodokku isdalischana par 1899/1900. g. starp saweenoteem Bahrtes pagasta lozekleem taps isdarita 10. un 11. Junijâ sch. g.; tàpat ari 10. Junijâ sch. g. **tikai weenu deenu** taps **Bahrtes** pagasta nespehjneekeem palihdsiba spreesta un tapehz kas gribetu sewim palihdsibu dabut, lai neispaleekoschi eeronahs minetâ deenâ, jo 11. Junijâ sch. g. nekahdi luhgumi par palihdsibas spreeschanu netaps peenemti. Kas wehletos pee nodokku maksaschanas kahdus atweeglinajumus dabut, lai eeronahs augschminetâs deenâs pee weetneeku sapulzes Bahrtes pagasta namâ.

Bahrtâ, tai 7. maijâ 1899. g.
(№ 1142.) Pag. wez.: K. Pulke.
Skrihw.: E. Grube.

Rudbarschu pagasta walde zaur scho pasino, ka **1. junijâ sch. g.** weetejâ pagasta namâ notiks saweenoto Rudbarschu, Lehnu un Pelzes pagasta lozekku eedalischana **nodokku maksataju schkirâs** preeksch 1899/1900. g. — Tanî deenâ peespreedihs ari **nespehjneekeem pahrtiku.**

Rudbarschôs, 11. maijâ 1899. g.
(№ 883.)

Baldones
peldetawa.

Peldeschanas sesonas atwehrschana notiks 22. maijâ. Pagasta lozekli war, usrahdidami sawa pagasta apleezibu, peldeschanos, dsihwokli un pahrtiku uz rehkinumu dabut.

Aiszeloju
no 5. Maija lihds 20. Junijam 1899. g.

Dr. Baron L. v. d. Osten-Sacken.

Lihds 9. junijam sch. g. kara deenesta dehl esmu runajams tikai no **12—1 nedelas deenâs** un **swehtdeenâs no 9—10** un **2—3.**

Sobu ahrsts **O. Zinowsky,**
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 8.

No 15. Maija lihds 1. Septembrim sch. g. praktiseju Kemerôs.

Dr. Zwinew.

Slimneekus sanemu Peetinôs (Branda apteekâ) ikkatru sestdeenu no pulksten 9 no rihta lihds 5 pehzpusdeenâ.

Dr. J. M. Herzberg.

Jelgawas Latweeschu Beedriba.

Dseedatajas u. dseedataji

kuri wehletos 30. augustâ sarihkojamâ konzertâ peedalitees, kur nolemts uswest J. Beckera **„Tschiganus“**, teek luhgti, jo drihsâ laikâ peteiktees pee kora wadona **J. Waldmana kga, Skrihwera eelâ № 44.**

Beedribas preekschneeks.

Jauns atradums

smehketaju kgu labumâ ir tas, ka tagad teek **papirosu hilses** bes zilweku roku peelikschanas automatiski isgatawotas no wislabakâ frantschu spezial-papira ar wahrdu

„Fin de Siecle“
jeb Automat.

Zaur schahdu atradumu (maschinu patents № 13198) teek zitu personu sweedru un ahdas isgawjumi un lipigas slimibas zehloni no smehketaju kungu organisma nowehrsti.

Katrâ kastitê wehl atrodas ihpaschs apraksts latwju un wahzu walodâ.

Atradejs un fabrikants **S. Lichtenstein, Breste,** ir weenigo leelpahrdoschanu nodewis

J. Gotthardа
tabakas magasinai,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12.

NB. Tahs hilses naw dahrgakas kà zitas.

Jauni papirosi: „Elektra“ 10 gab. 6 kap., „Barskija“ 10 gab. 3 kap.

Wasleetota

lokomobile,

10 sirgu spehka, weikala paleelinaschanas dehl pahrdodama. Peeprasams zaur wehstulem Tehwijas ekspedizijâ sem „lokomobile“.

Sludinajums.

Kà pehrngad tà ari **schogad**

Behnes gada-tirgus

tiks noturets **20. Julijâ.**

Muischas walde.

Rupat manâ apgahdeenâ isnahza un dabujama wisâs leelakâs grahm. pahrdotawâs:

Rokas grahmatina bischkopjeem.

Sastahdijis Keisariskâs Brihwâs Ekonomiskâs Beedribas Bischkopibas Kommisijas sekretars **L. A. Potechins.** Ar 100 sihmejumeem tekstâ. Latwiski no **Fr. Fischera.**

Makfâ broscheta 50 kap.; glihti eesceta 85 kap.

Peesuhtischana pa pastu **15** kap. wairak. — Schi ir ihsta „Rokas grahmatina“, kura bischkopjeem nedrihkstetu truhkt.

Jau agrak manâ apgahdibâ isnahza un wehl dabujamas:

Mahziba bischkopibâ

no ta pascha autora.

Makfâ broscheta **70** k.; eesceta **100** un **120** k. Peesuhtot pa pastu **15** k. wairak.

Abas grahmatas dabujamas **Rigâ, pee J. A. Freya, L. Lebgera eelâ 20,** ar tahdeem pat nosazijumeem kà pee manis daudsumâ un masumâ.

S. Ruhjes
grahmatu un rakstamu leetu weikals, Leepajâ,
Wokfales eelâ Nr. 36, pascha namâ.

NB. Naudu par weenu eksemplari nemu ari preti pasta markâs.

Schinis deenâs isnahts manâ apgahdibâ:

Sebastiana Kneippa

Uhdens-dseedneeziba.

Latwiski pehz „Seb. Kneipp'a Meine Wasserkur“, no K. Schuberta.
Makfâ 60 kap., ar peesuhtischanu **pa pastu 70 kap.**

G. Landsbergs,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 7.

Buhwmaterialu
un
buhwnaglas

peedahwâ

J. S. Parügina mantineeki,

ihpaschneeks **A. Artemjews,** Jelgawâ,
96. sem kolonadeem 96.

L. M. Arensteins,
apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawa

Jelgawâ, Katolu eelâ № 3.

Peedahwâ: **klorkalki, sahbaku smehri** preeksch sirgu nageem, ratu un sirgu leetam; **waselinu** — dseltenu, baltu un melnu. **Prowanses eklu, koksklu, rapschu eklu, dedsinamo eklu, maschinu eklu, linu** un **kanepju eklu, koka spirtu** preeksch dedsinaschanas un puleereschanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **sweesta pehrwi, seera ekstraktu, seera** un **sweesta papiri** rulôs un lapâs; **staniolu,** wisadas **wirzas, safranu, kardamomu** u. t. t. Bes tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiskas prezes** preeksch medizinisku, kihmisku un teknisku bruhku, kà ari wisas sortes **gumijas** un **glahschu sprizes, brukas, wehdera** un **nabas bantes, gultas schihberus, gumijas gultas palagus, ledus makus, mahtes sprizes** un **spregelus, dsirdes rores, eedwaschoschanas aparatus, medizin-pinseles, gaisa rinkus** un **spilwenus,** wisus **termometerus, peenapumpjus, gumijas sihdamos, behrnu pudeles, gumijas sekes, apseenamos,** daschadas **glahschu rores** preeksch twaika maschinam un wihna destilaturam u. t. t. Daschadas **lihmes** preeksch wisadu leetu klebeschanas, lihmeschanas un kiteschanas. **Pastilas** preeksch daschada **likeera, schnapsa** un **limonades** paschtaisischanas. Leelâ iswehlê **smarschotas** un **medizinas seepes, ohdekolonju, odebri, sobu pulweri, sobu seepes, sobu uhdeni (odol), tauku** un **reis-puderi, lanolina, glizerina, iris** un **behrsu krehmu, matu uhdeni, galwas, sobu** un **nagu birstes** u. t. pr. u. t. pr.

Lehtakàs zenas. Laba preze un laipna apkalposchana.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonama schahda loti teizama grahmata:

Mahju skolotajs,

jeb:

Palihgs wezakeem pee kristigas behrnu audsinaschanas.

Latweeschu behrnu wezakeem sarakstits un dahwinats no
O. Platscha.

Makfâ **50** kap.

Ed. Zehder's — Rigâ.
Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris

Karta eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dselsszeła stanzijai,

eewehlê kà

agrakàs Rigas beedribas Felser & Co. dselssleetawas un maschinu fabrikas raschojumu weenigais pahrdewejs

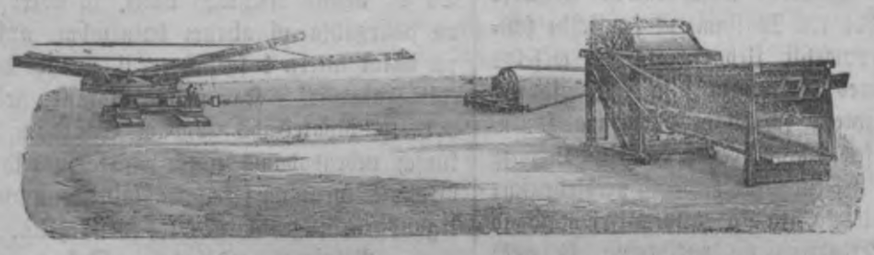

kulamahs maschinas ar **rokas** un **gehpela dsenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak sirgeem, ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wisas maschinas no **jaunakàs** un **labakàs konstrukzijas** un is **ismekletà wislabakà materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wisadu sortu arkli, sehklas-aparati, ezeschas, sehjmaschinas, seena grahbekli, labibas wehtijamàs maschinas, ekseln maschinas** u. t. t. **Superfosfats, Toma milti, kaulu milti** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaschinas

is **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 sirgu spehka.

Wehstulu adrese: Ed. Zehder — Rigâ.

Schnitu sihmeschanas un schuhschanas skola preeksch dahmam un kungeem

Rigâ, Leelâ Newas eelâ № 27.

Pamatigi eemahza abtrâ laikâ, skatot pehz mahzekku spehjas, smalk. rokdarbus, mehra nemschanu, **schnitu sihmeschanu,** peegreeschanu un schuhschanas mahkslu bes usprowes, pehz godalgotàm **Parises** un **Berlines sistemam** par loti mehrenu **maksu** (sahkot no 5 rubl.). Par kreetnu mahzibu teek galwots un **kursu** beigusscheem isdodu **diplomu.** Mahzekles peenem katru deenu — Sw. Peterburgâ diplometa schnitu sihmeschanas skolotaja **E. Seidman.**

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonams:

Baltijas dahrsa draugs,

jeb pamahzischana, kà daschadi wasaras, seemzeeschu un podôs audsejamee stahdi koschuma koki un kruhmi sehjami, stahdami, pawairojami istabâs, stahdu namôs lezekkôs un dahrsôs apkopjami, kà stahdu nami un lezekli buhwejami; padom pahr to, kà jauni dahrsi, sahleeni, puku dobes 2c. 2c. eerihkojamas, pehz pee dsihwojumeem un daudskahrtigeem ismehginajumeem ar 2 dahrsu aprisem un 144 bildem preeksch dahrsneekeem un dahrsu mihkotajeem farakstijis S. Klewers, dahrsneezibas ihpaschneeks Durbê, pee Grobinas.

Makfâ 4 rubli.

Anglu walodas mahziba
Paschmahzischanai

weegli **saprotami un praktiski sastahdita**

lihds ar

Wahrdnizu latweeschu un anglu walodâs

no

J. Sieberg'a.

Glihtâ, stiprâ wahkâ eesceta makfâ 1 rubl.

J. F. Steffenhagens un dehls, Jelgawâ.

Dabonama ari **Amerikâ** pee isdeweja **J. Sieberga,**
24 Washington St., Cambridgeport, Mass.
par **70** zenti, par pastu peesuhtot **75** zenti.

un **Rigâ** sekoschâs grahmatu pahrdotawâs: **J. Kapteina,** Leelajâ Kehninu eelâ № 10. **J. Schablowsky,** Skahrnu eelâ № 6.

Bihdeletus un pusbihdeletus

rudsu miltus

pehrk par **augstu zenu** Jelgawâ, Esera eelâ № 23.

J. Kimse.

Akziju sabeedribas

agrak **Frister & Rosmann,**

Weegla rihkoschanas,
Klusa un ahtra darbiba,
Eleganta isskata,
Wisu labakàs schujmaschinas,

Jelgawâ par lehtakam zenam dabonamas weenigi pee

J. Jegera,
Leelajâ eelâ № 9.

Wisu sistemu **schujamu maschinu** reparaturas isdara.

Mahzekli war peeteiktees pee dreimana **Jansona,** Leelajâ eelâ № 56.

Weens ahbolu

un **ogu dahrs** top isihrets; tàpat **durwis, logi** un **slehgi** preeksch masas ehkas, **pumpis** un **stabs,** diwas asis garsch, geldigs preeksch akas jeb pagraba pumja, ar wisu peederigu eerikti, top pahrdoti no nama kundses Meijumuischas eelâ № 4, pee Esera wahrteem.

Uhtrupê

22. Maijâ 1899. g., pulksten 10ôs no rihta, pee Wolguntes pagasta peederigôs Bruweru Nahburgôs tiks pahrdotas saimneezibas leetas, kamanas, ratus, ezeschas, akli un sirgu leetas.

Pehrku waskus,

pahrdodu **mahkfligas schuhnas** no Dadana stropeem par 85 kap. mahrzinâ un isgatatawoju **schuhnas** no man preeksch sam nodota waska par 15 kap. mahrz.

A. Brandts, Meschamuischâ,
Грецгофъ, чр. Жагоры.

Uhtrupe

8. junijâ sch. g., pulksten 12ôs pusdeenâ pee Swehtwaldes meschsarga (Klaschkina krogus tuwumâ). Pahrdos masakàs dalâs **schagarus** un **zelmus.** Tuwakas sinas pee J. Heystera Jelgawâ.

Marmora un **granita**

kapu peeminekli

is **wislabaka materiala** teek **pagatawoti,** kà ari **gatawi dabonami.** Glihts darbs un lehtas zenas. — **Akmenu flihpetawa ar twaika spehku. Akmenu poleereschana.**

M. Brauers,

pee Annas wahrt., blak. literatu kapeem, ari uz Aleksandra prospekta № 4.

Spezialitate — tschuguna kapu krusti.

Wisâs grahmatu bodês dabujama:

Loti deriga grahmata preeksch ikkatra:

Zilweks.

Pehz
profesora Dr. Karla Ernsta Bocka
ar sihmejumeem.

Tulkojis
stud. med. K. Buschs.

Makfâ **glihtâ wahkâ** eesceta **50 kap**

Дозволено цензурою. Рига, 17-го Мая 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)